

Partea I. Generalități

Capitolul I. Organizația internațională^[1]

1. Organizația internațională este o asociație de state suverane care urmăresc realizarea unui scop comun, constituită printr-un tratat, dotată cu un statut (o constituție), cu organe proprii și care are o personalitate juridică distinctă de cea a statelor membre.

Pe scurt, organizațiile internaționale sunt forme permanente, instituționalizate ale cooperării dintre state în diferite domenii (în prezent sunt aproximativ 350 de organizații internaționale guvernamentale).

Elementele definitorii ale organizației internaționale sunt:

a) este o asociație liberă de state (statele aderă la organizațiile internaționale pe baza deciziei lor suverane cu ocazia constituirii acestora, iar în organizațiile deja existente la primirea unui nou stat este nevoie de acordul statelor membre);

b) tratatul de constituire (tratată internațională multilaterală) reprezintă de cele mai multe ori statutul organizației. În mod excepțional, există organizații internaționale care nu au un tratat formal de constituire, de exemplu, OSCE sau Consiliul Nordic^[2];

c) statutul cuprinde următoarele prevederi importante: **obiectul și scopurile** organizației; **principiile** care guvernează activitatea organizației; **procedura de primire** a noilor membri; **drepturile și obligațiile** ce decurg din calitatea de membru; **sistemul organelor**; **sanctiunile** aplicabile membrilor; posibilitățile de **modificare, amendare, revizuire** a tratatelor constitutive;

d) are organe proprii permanente și organe cu întruniri periodice;

e) are personalitate juridică (specializată și limitată), ceea ce îi asigură o autonomie funcțională. Personalitatea juridică conferă organizației internaționale o existență obiectivă în raport cu ceilalți participanți la relațiile interna-

^[1] Este oportună tratarea acestei probleme înainte de a se trece la problematica propriuzisă a dreptului instituțional al celei mai importante organizații internaționale din Europa, în condițiile în care programele de învățământ de regulă nu prevăd studierea organizațiilor internaționale ca disciplină distinctă. Pentru mai multe detalii, a se vedea M.I. NICIU, *Organizații internaționale (guvernamentale)*, Ed. Fundației „Chemarea”, Iași, 1994; *Internationale Organisationen*, Ed. Wilhelm Heyne, München, 1996; H.-A. SCHRAEPLER, *Taschenbuch der Internationalen Organisationen*, Ed. C.H. Beck, München, 1994; BRUHÁCS J., *Nemzetközi jog. Nemzetközi szervezetek*, vol. III, Ed. Dialog-Campus, Pécs, 2001.

^[2] BLAHÓ A., PRANDLER Á., *Nemzetközi szervezetek és intézmények*, Ed. Aula, Budapest, 2001, p. 32.

ționale, ceea ce înseamnă că este un subiect de drept distinct. Organizațiile internaționale au personalitate juridică în ordinea juridică a statelor în care își au sediul și o personalitate juridică de drept internațional public, din care decurg următoarele drepturi: dreptul de legăție pasivă și activă; dreptul de a prezenta reclamații internaționale pentru daunele suferite; dreptul de a încheia tratate internaționale; dreptul de a avea un buget propriu și o autonomie financiară; dreptul la imunitatea sediului și a funcționarilor;

f) este instrument de cooperare internațională.

2. Clasificarea organizațiilor internaționale:

a) după **deschiderea** lor: cu **vocație de universalitate** (ONU) și **regionale** (Liga Arabă, Organizația Unității Africane – OUA) sau chiar *subregionale* (*Caribbean Community – Caricom*);

b) după **competența** lor: cu competență **generală** (ONU) și cu competență **specială** (OPEC);

c) după **calitatea membrilor**: **guvernamentale** (NATO) și **non-guvernamentale** (Greenpeace)^[1];

d) după **posibilitatea de aderare**: **deschise** (ONU) și **închise** (în general cele militare, într-un fel și *Commonwealth*^[2]);

e) după **obiect**: **economice** (CEFTA), **politice** (Consiliul Europei), **militare** (NATO), **comerciale** (WTO);

f) după **modul de transfer al unor atribuții de suveranitate**: de **cooperare clasică** (în care se respectă deplina egalitate suverană a statelor și există posibilitatea invocării unui drept de veto) și **supranaționale** (cedarea unor drepturi suverane în favoarea organizației).

3. EURATOM și Uniunea Europeană sunt organizații internaționale regionale, cu competență specială, guvernamentale, deschise, preponderent economice, supranaționalitatea lor fiind dovedită prin următoarele caracteristici:

^[1] În prezent se estimează existența a mai mult de 13.000 ONG-uri internaționale, care pot fi clasificate, după obiectul lor de activitate, în **științifice** (Institutul de Drept Internațional), **profesionale** (World Jurist Association, Asociația Internațională a Avocaților, Asociația Mondială Sindicală), **politice** (Internaționala Socialistă), **religioase** (Consiliul Mondial al Bisericii), **culturale** (Clubul Pen Internațional), **sportive** (FIFA, Comitetul Olimpic Mondial), **umanitare** (Amnesty International, Greenpeace, Medici Fără Frontiere, Crucea Roșie).

O astfel de organizație teoretic ia naștere la inițiativă privată, are caracter internațional, deoarece membri acesteia, persoane fizice și juridice, provin din mai multe țări, și are caracter non-profit. Dreptul internațional public nu se ocupă direct de aceste organizații internaționale, activitatea lor fiind reglementată de dreptul statului pe al cărui teritoriu își au sediul, dar în același timp ele nu sunt total irelevante pentru acesta (de exemplu, Organizația Crucea Roșie Mondială).

^[2] *Commonwealth* sau Uniunea britanică de națiuni este însă mai degrabă o asociație specială de națiuni independente decât o organizație internațională clasică.

- independența organelor și funcționarea lor permanentă;
- principiul luării deciziilor pe baza votului majoritar, decizii care sunt obligatorii pentru statele membre;
- exercitarea competențelor și de către cel puțin un organ, care nu este compus din reprezentanții organelor de stat și care astfel se bucură de independență față de ordinele date de statele membre;
- normele juridice unionale sunt obligatorii pentru indivizi și au aplicabilitate directă, imediată, fără a necesita o „recepție” (ratificare) din partea legislativului național;
- există o protecție juridică efectivă (competență obligatorie a instanțelor judecătorești);
- cooperarea statelor membre are o finalitate politică – integrarea sau unificarea politică.

Termenul de **integrare** provine din limba latină, *integratio* însemnând reproducerea, reconstrucția unui întreg. Integrarea, spre deosebire de cooperarea internațională pe baza dreptului internațional public, înseamnă o **contopire prin creștere comună** în diferite domenii, mai precis înseamnă o cooperare mai strânsă orientată spre o finalitate politică și economică în cadrul unei structuri unice noi, care a luat naștere prin transferarea de către state a unor competențe decizionale și de acțiune în favoarea unor instituții și organe supranaționale.

Capitolul al II-lea. Cele mai importante organizații internaționale

§1. Organizația Națiunilor Unite^[1]

4. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, miniștrii de externe ai SUA, URSS și Angliei, la Conferința de la Moscova (30 octombrie 1943), respectiv la Conferința de la Teheran (28 noiembrie - 1 decembrie 1943), au decis înființarea unei organizații internaționale bazate pe egalitatea suverană a statelor, care să asigure menținerea păcii după încheierea războiului. La o altă întâlnire care a avut loc la Dumbarton Oaks în 1944 și la care au participat și reprezentanții Chinei, a fost elaborată Carta, iar la Conferința de la Ialta din 4-11 februarie 1945 au fost soluționate problemele privind luarea deciziilor în cadrul organizației.

Carta ONU a fost semnată de 51 de state în 26 iunie 1945 la San Francisco și a intrat în vigoare la **24 octombrie 1945**. În prezent, ONU are 192 de membri (ultimile care au aderat sunt Elveția și Timorul de Est în septembrie

[1] Adresele ONU: United Nations Plaza, New York, NY 10017, USA; P.O. Box 500, A-1400 Wien, Österreich; Palais des Nations, CH-1211, Genève/Geneva 10, Schweiz.

2002)^[1]. La 10 decembrie 1948 a fost adoptată în cadrul ONU „Declarația Universală a Drepturilor Omului”, această dată devenind „Ziua mondială a drepturilor omului”. România a aderat la ONU la 14 decembrie 1955.

ONU, ca succesoare a Societății Națiunilor^[2], este o organizație internațională cu vocație de universalitate, atât în ceea ce privește aria sa de interese, cât și competența creată cu scopul să mențină pacea și securitatea internațională, să dezvolte relații prietenești între națiuni, să realizeze cooperarea între state pentru rezolvarea problemelor internaționale cu caracter economic, social, cultural sau umanitar.

Sediile ONU se află la New York, Geneva și Viena. Limbile de lucru sunt engleza și franceza, în timp ce limbile oficiale sunt engleza, franceza, spaniola, rusa, chineza și araba.

5. Organele ONU sunt următoarele:

Adunarea Generală, care este formată din 5 membri și 5 supleanți din partea fiecărui stat membru, este organul principal al organizației și cel mai reprezentativ, abordând în sesiuni ordinare sau extraordinare orice problemă care intră în scopurile fixate de Carta ONU. Hotărârile Adunării Generale au în principiu caracter de recomandare.

Consiliul de Securitate are 15 membri (reprezentare de 12:1), dintre care 5 permanenți (SUA, Rusia, China, Anglia și Franța) și 10 nepermanenți, aleși pe o perioadă de 2 ani (5 Afro-Asia, 2 America de Sud, 1+2 Europa + Canada, Australia și Noua Zeelandă). În probleme procedurale decide cu 9 voturi, iar în celelalte decizii cu 9 voturi care trebuie să conțină și votul celor 5 membri permanenți. Este organul principal de acțiune și de aplicare a măsurilor de constrângere pentru menținerea păcii și securității internaționale, adoptă hotărâri și recomandări. Hotărârile adoptate sunt obligatorii pentru statele membre.

Consiliul Economic și Social are 54 de membri aleși de AG ONU (câte 18 pentru 3 ani). Africa are 14 locuri, Asia 11, America Latină 10, Europa de Est 6, iar Europa Occidentală și alte state 13. Este organul care coordonează activitatea ONU și cooperarea statelor membre în domeniile economic, social, cultural, de educație și sănătate publică, sub îndrumarea și controlul Adunării Generale.

^[1] A se vedea: <http://www.un.org/members/list.shtml>.

^[2] Societatea Națiunilor a fost înființată în 1920 de către Puterile Centrale prin Tratatul de pace de la Trianon (Capitolul I) și formal a existat până în 1946. Scopul Societății Națiunilor a fost reorganizarea politică a colectivității internaționale. În vederea realizării acestui scop, a prevăzut obligativitatea soluționării tuturor conflictelor pe cale pașnică și a limitat dreptul statelor de a declanșa războaie. Societatea Națiunilor a avut 55 de state membre (SUA nu a participat), dar, începând din anii '30, au început retragerile și excluderile de state membre. Activitatea organizației a eșuat odată cu declanșarea celui de-al Doilea Război Mondial.

Consiliul de Tutelă s-a ocupat de administrarea problemelor coloniale sau cu supravegherea statelor care au administrat popoare aflate pe teritorii ce nu se autoguverneau.

Curtea Internațională de Justiție cu sediul la Haga este principalul organ jurisdicțional al ONU, în activitate din 12 aprilie 1946.

Secretariatul format din 15.000 de funcționari este condus de un secretar general desemnat de AG ONU la propunerea Consiliului de Securitate (această funcție a fost îndeplinită de următoarele persoane: Ban Ki-moon, Kofi Annan, Boutros Boutros-Gali, Javier Peréz de Cuéllar, U Thant, Dag Hammarskjöld, Kurt Waldheim, Trygve Lie).

ONU, pe baza unor „acorduri de afiliere”, are o legătură specială cu anumite organizații internaționale, care sunt cunoscute ca **instituțiile specializate ale ONU**^[1].

§2. Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa^[2]

6. În anii '70, pentru a dezamorsa tensiunile „Războiului rece”, țările din spațiul despărțit de „cortina de fier” s-au adunat de mai multe ori în cadrul Conferinței pentru Securitate și Cooperare în Europa (CSCE), iar ca rezultat al acestor întâlniri, au adoptat în 1975 Actul Final de la Helsinki, în care au fixat cele **10 principii fundamentale** care trebuia să guverneze relațiile dintre ele:

- a) egalitatea suverană a statelor;
- b) abținerea de la amenințarea cu forța sau aplicarea forței;
- c) inviolabilitatea granițelor;
- d) integritatea teritorială a statelor;
- e) soluționarea pașnică a conflictelor;
- f) neamestecul în treburile interne;
- g) respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, inclusiv a libertății de gândire, conștiință, religioase și de convingere;
- h) egalitatea în drepturi și dreptul la autodeterminare al popoarelor;
- i) cooperarea între state;
- j) îndeplinirea obligațiilor internaționale cu bună-credință.

^[1] Organizația Națiunilor Unite pentru Agricultură și Alimentație (FAO), Agenția Internațională pentru Energie Atomică (AIEA), Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO), Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale (OMPI), Fondul Monetar Internațional (FMI), Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD), Uniunea Poștală Universală (UPU), Uniunea Internațională de Telecomunicații (UIT), Organizația Aviației Civile Internaționale (OACI), Organizația Maritimă Internațională (OMI), Organizația Meteorologică Mondială (OMM), Organizația Internațională a Muncii (OIM), Organizația Mondială a Sănătății (OMS), Organizația Mondială a Turismului (OMT).

^[2] Adresa OSCE: A-1010 Wien, Kärtnering, nr. 5-7, Österreich; 110 00 Praga 1, Rytířská, nr. 31, Cehia.

7. Scopurile CSCE au fost următoarele:

- a) promovarea unor legături reciproce mai bune, respectiv asigurarea condițiilor în care popoarele pot trăi într-o pace veritabilă și de durată;
- b) depunerea de eforturi pentru un proces de detensionare viabil;
- c) recunoașterea indivizibilității securității în Europa, respectiv a interesului comun în dezvoltarea cooperării între statele membre;
- d) recunoașterea legăturilor strânse între pace și securitate în Europa și în lume;
- e) acordarea unei contribuții pentru promovarea drepturilor fundamentale, a progresului economic și social și a prosperității popoarelor.

În 1990, CSCE a adoptat „Carta de la Paris pentru o nouă Europă”, prin care statele participante au anunțat începutul unei noi epoci, ceea ce a democrației în Europa.

La întâlnirea din 6 decembrie 1994 a CSCE, care a avut loc la Budapesta, statele participante au decis transformarea conferinței în Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (56 de state membre)^[1].

8. Cele mai importante organe ale OSCE^[2] sunt:

I. Organe decizionale:

Întâlnirea la vârf a șefilor de state sau guverne (*Summit Meeting*), la care sunt fixate misiunile și prioritățile OSCE, respectiv se evaluează starea securității în spațiul OSCE, are loc din 3 în 3 ani, fiind precedată și pregătită de o **Conferință de examinare (*Review Conference*)**.

Consiliul OSCE sau Consiliul Ministerial se reunește cel puțin o dată pe an la nivelul miniștrilor afacerilor externe și este îndreptățit să dezbată și să ia decizii în probleme relevante pentru organizație.

Consiliul Permanent, format din reprezentanții statelor membre, cu sediul la Viena, se ocupă de avertizarea timpurie, prevenirea conflictelor și de managementul crizelor; funcționează în întâlniri săptămânale.

Forumul pentru cooperare în securitate (din 1992), cu întâlniri săptămânale, care au ca temă discutarea și luarea unor decizii privind aspectele militare ale securității în zona OSCE.

II. Structuri de executare:

Președintele în exercițiu este desemnat prin rotație dintre miniștrii de externe ai statelor membre.

Secretarul general este numit pe o perioadă de 3 ani de Consiliul Ministerial și activează ca reprezentant al Președintelui în exercițiu și ca șef al administrației OSCE.

Secretariatul are sediul la Viena și un birou la Praga.

^[1] A se vedea <http://www.osce.org/about>.

^[2] A se vedea H.-A. SCHRAEPLER, *op. cit.*, p. 165-169 și BLAHÓ A., PRANDLER Á., *op. cit.*, p. 272-275.

Înaltul Comisar pentru Minoritățile Naționale (această funcție a fost îndeplinită de Max van Der Stoel, Rolf Ekéus și Kurt Vollebaek).

Oficiul pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (Varșovia) este un organ care își desfășoară activitatea în domeniul observării alegerilor, dezvoltării democratice, respectării drepturilor omului, toleranței și nediscriminării.

Reprezentantul pentru libertatea mass-mediei (Viena).

Misiunile OSCE în diferite țări.

III. Alte structuri și instituții:

Adunarea Parlamentară a OSCE, formată din parlamentarii delegați de statele membre.

Curtea de conciliere și de arbitraj cu sediul la Geneva, care soluționează conflictele ce se ivesc între statele membre OSCE.

9. În prezent, OSCE întrunește 56 de state din Europa, Asia Centrală și America de Nord și este o organizație internațională de politica securității, care se ocupă însă și de dimensiunea umană și economică, respectiv protecția mediului. OSCE asigură un for pentru negocieri politice și pentru luări de decizii în domeniul avertizării timpurii, prevenirii conflictelor, managementului crizelor și reabilitării post-conflict. Statele membre beneficiază de un statut de egalitate, deciziile sunt luate pe bază de consens politic, dar acestea nu au forță obligatorie.

§3. Organizația Atlanticului de Nord (NATO)^[1]

10. Tratatul Atlanticului de Nord a fost semnat la 4 aprilie 1949 la Washington de 12 state: Belgia, Olanda, Luxemburg, Danemarca, Islanda, Italia, Norvegia, Portugalia, Canada, SUA, Anglia, Franța și a intrat în vigoare la 24 august 1949. La 31 martie 1954 URSS a cerut aderarea la NATO. Această cerere a fost respinsă la data respectivă^[2], dar din 1997 există un document de bază (tratat politic) semnat între Rusia și NATO.

[1] Adresa organizației: B-1110, Bruxelles, Belgia.

[2] Replica URSS și a statelor est-europene a venit la 14 mai 1955, când URSS, România, Ungaria, Polonia, Cehoslovacia, Albania, Bulgaria și RDG au semnat **Tratatul de prietenie, cooperare și ajutor reciproc** (Tratatul de la Varșovia). Albania s-a retras din această formă de cooperare în 1969. Organele Tratatului au funcționat cu sediul la Moscova, acestea fiind: Comitetul Consultativ Politic, Comitetul Miniștrilor de Apărare, Consiliul Militar, Comitetul Tehnic al Forțelor Armate Unite, Comandamentul Forțelor Armate Unite, Corpul Forțelor Armate Unite. Singura acțiune armată a statelor membre a avut loc în 1968, când a fost înăbușită Revoluția de la Praga. În anii '70, URSS a plasat rachete SS-20 pe teritoriile RDG și Cehoslovaciei, la care SUA a răspuns cu aducerea unor rachete de tip „Pershing” și „Cruiser”. Desființarea lui oficială a avut loc la 1 iulie 1991.

Aderări: Grecia, Turcia (1952), Germania (1955), Spania (1982), Ungaria, Polonia, Cehia (1997). La 26 martie 2003 Bulgaria, Estonia, Letonia, Lituania, România^[1], Slovacia și Slovenia au semnat tratatele de aderare la NATO, iar după ratificarea acestora, la 2 aprilie 2004, a avut loc aderarea oficială a lor. Albania și Croația au aderat la 1 aprilie 2009, ridicând numărul statelor membre la **28**.

Franța, în 1966, s-a retras din partea militară a organizației.

NATO este o organizație militară și are ca scop acționarea individuală și colectivă a statelor membre împotriva unui atac armat, în exercitarea dreptului la autoapărare. Art. 1 din Tratat (care are 14 articole) prevede că: „Statele membre se obligă ca, în concordanță cu Statutul Națiunilor Unite, să reglementeze orice conflict la care participă în așa fel încât pacea, securitatea și dreptatea internațională să nu fie periclitate și să se abțină în relațiile internaționale de la amenințările cu forța sau de la aplicarea forței în formele care ar contraveni Cartei ONU”.

Potrivit art. 5 din Tratat, „Părțile convin că un atac armat împotriva uneia sau mai multora dintre ele în Europa sau America de Nord va fi considerat ca un atac împotriva tuturor; pentru aceasta, ele stabilesc că, în cazul unui atac armat, fiecare dintre ele exercitănd drepturile din art. 51 din Statutul Națiunilor Unite la apărare individuală și colectivă, va acorda sprijin părții atacate, pentru a menține și a restabili securitatea teritoriului nord-atlantic”. Din Tratat a fost dedusă doctrina „*Out of Area*” (în afara teritoriului), potrivit căreia statele membre nu au obligația de a participa la apărare în afara teritoriului statelor membre, dar fiecare stat membru poate decide în fiecare caz în parte să ia parte și la acțiuni care depășesc teritoriul sus-amintit.

11. Organele civile ale NATO^[2] sunt:

Consiliul Atlanticului de Nord (se reunește de 2 ori la nivel de miniștri de externe sau de șefi de stat și de guvern), la care participă și **Secretarul general** (Jaap de Hoop Scheffer). Are reuniuni săptămânale la nivelul ambasadurilor statelor membre acreditați la NATO. Aderarea are loc la invitația unanimă a Consiliului și după ratificarea acordului de aderare de către statele membre și candidat.

Comitetul pentru planurile de apărare (la nivelul miniștrilor apărării) și **Grupul de proiectare nucleară**.

Reuniunea Parlamentară (formată din parlamentari naționali delegați, statutul acesteia de organ NATO este contestat).

^[1] Legea nr. 22/2004 pentru aderarea României la Tratatul Atlanticului de Nord (M. Of. nr. 185 din 3 martie 2004).

^[2] *NATO Kézikönyv (Manual NATO)*, Budapest-Bruxelles, 1999, p. 40, 45.

Secretariatul coordonează activitatea mai multor comitete și grupuri de lucru^[1].

Organele militare sunt:

Comitetul Militar este format din reprezentanții militari acreditați la NATO și se ocupă de concepție și coordonare.

Stat-major integrat (șefii de stat major).

Comandamente militare multinaționale: Comandamentul Aliat pentru Europa, Comandantul Aliat al Atlanticului, Comandamentul Zonei Mării Mănecii, Grupul de planificare regională SUA-Canada.

Colegiul de apărare NATO (formare profesională).

Biroul de standardizare militară^[2].

Parteneriatul pentru pace, inițiat de NATO în 1994, urmărește consolidarea legăturilor militare dintre NATO și țările Europei de Est, prin participarea acestora la misiuni de menținere a păcii, la exerciții comune și asigurarea unui drept de consultanță acestora.

§4. Consiliul Europei^[3]

12. Statutul Consiliului Europei a fost semnat la 5 mai 1949 la Londra de 10 state (Belgia, Olanda, Luxemburg, Franța, Danemarca, Irlanda, Italia, Anglia, Norvegia, Suedia) și a intrat în vigoare la 3 august 1949.

Consiliul Europei este o organizație internațională interguvernamentală, regională, care grupează statele democratice ale Europei. Scopul acestei organizații internaționale este realizarea unei mai mari unități între membrii săi, pentru salvagardarea și realizarea idealurilor și principiilor care sunt moștenirea lor comună și pentru facilitarea progresului lor economic și social.

În concret, Consiliul Europei acționează pentru:

■ apărarea drepturilor omului și a democrației pluraliste (în 1950 a adoptat Convenția europeană a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care până în anul 2011 a fost completată cu 14 + 1 protocoale^[4]);

■ favorizarea conștientizării și valorizării identității culturale europene, luptând împotriva oricărei forme de intoleranță;

[1] Există grupuri de lucru pentru: 1. Probleme politice; 2. Probleme economice; 3. Informație; 4. Infrastructură; 5. Buget; 6. Planificarea forței armate; 7. Planificarea nucleară; 8. Control; 9. Probleme științifice; 10. Protecția mediului; 11. Protecția civilă pentru cazuri excepționale; 12. Coordonarea spațiului aerian european; 13. Apărarea antiaeriană; 14. Securitate; 15. Aprovizionarea logistică; 16. Sisteme de comunicații; 17. Cooperarea în înarmare; 18. Cercetare; 19. Standardizare.

[2] Pentru informații mai amănunțite privind structura NATO, a se consulta <http://www.nato.int/cps/en/SID-F76DB3E7-E8292F63/natolive/structure.htm>.

[3] Pentru mai multe informații, a se vedea N. ECOBESCU ș.a., *Manualul Consiliului Europei*, editat de Centrul de Informare și Documentare al CE la București, București, 1999.

[4] A se vedea <http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/ListeTraites.asp>. Protocolul nr. 14 a intrat în vigoare la 1 iunie 2010, în timp ce Protocolul nr. 14 bis la 1 octombrie 2009.

- căutarea de soluții pentru problemele societății (minorități, xenofobie, intoleranță, protecția mediului înconjurător, bioetică, SIDA, droguri);
- sprijinirea țărilor din Estul și Centrul Europei, în vederea punerii în practică și consolidării reformelor politice, legislative și constituționale, cu ajutorul unor importante programe de cooperare.

Sediul Consiliului Europei este la Strasbourg^[1] și în 2011 avea 47 de state membre.

România a aderat la această organizație la 7 octombrie 1993^[2] și a ratificat Convenția europeană a drepturilor omului în 1994^[3]. Pot adera doar statele care acceptă moștenirea comună europeană privind „domnia legii”, „respectarea drepturilor omului” și „democrația pluralistă”.

13. Instituții:

Comitetul Miniștrilor este organul competent să acționeze în numele organizației. Este format din miniștrii de externe din fiecare stat membru și are ca atribuții principale: încheierea de convenții; emiterea de recomandări către guvernele statelor membre; decide cu efect obligatoriu în problemele interne și de organizare și contribuie la executarea hotărârilor judecătorești ale Curții de Justiție Europene a Drepturilor Omului. Deciziile cu caracter definitiv ale Consiliului Europei îmbracă deseori forma unor rezoluții.

Adunarea Parlamentară este organul deliberativ (denumit până în 1974 Adunare Consultativă) și este format din reprezentanții parlamentelor naționale ale statelor membre, mărimea delegației fiecărui parlament variind în funcție de dimensiunile teritoriului, populației și contribuției statului respectiv la bugetul organizației internaționale. România are 10 membri și 10 membri supleanți în acest for.

Adunarea adoptă patru categorii de texte: recomandări, rezoluții, avize și directive. **Recomandările** conțin propuneri adresate Comitetului Miniștrilor, a căror aplicare intră în competența guvernelor. **Rezoluțiile** conțin hotărârile Adunării asupra problemelor pe care este înputernicită să le reglementeze sau în privința cărora exprimă opinii care angajează doar responsabilitatea ei. **Avizele** sunt în cea mai mare parte exprimate de Adunare asupra problemelor care îi sunt supuse de Comitetul Miniștrilor, cum ar fi admiterea de noi state membre în Consiliul Europei, dar pot viza și proiectele de convenții, bugetul, aplicarea Cartei sociale europene sau activitățile Congresului Puterilor Locale și Regionale din Europa. **Directivele** sunt de regulă instrucțiuni adresate de Adunare comisiilor sale.

[1] Adresa: Palais de l'Europe, BP 431 R6, F-67006, Strasbourg Cedex, Franța.

[2] Legea nr. 64/1993 pentru aderarea României la Statutul Consiliului Europei (M. Of. nr. 238 din 4 octombrie 1993).

[3] Legea nr. 30/1994 (M. Of. nr. 135 din 31 mai 1994).

Congresul Puterilor Locale și Regionale din Europa există din 14 ianuarie 1994, funcționează cu 2 camere în sesiune anuală de 1 săptămână la Strasbourg, ca organism consultativ, reprezentativ pentru colectivitățile locale și regionale.

Conferința Organizațiilor Internaționale Nonguvernamentale din anul 2005 reprezintă mai mult de 400 de organizații ale societății civile, formând pilonul „civil” într-un „*quadrilogue*” cu primele trei instituții amintite mai sus, fiind recunoscută ca instituție. Decide pe linie politică, definește și adoptă programe de acțiune. Se reunește de 3-4 ori pe an, pe perioada sesiunii ordinare a Adunării Parlamentare.

Secretariatul, în frunte cu un Secretar general și un Secretar general adjunct, numiți de Adunarea Parlamentară, funcționează ca organ de asistență, esențialmente de natură tehnică și administrativă.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) este un organ înființat prin Convenția europeană a drepturilor omului și a dobândit statutul de organ jurisdicțional independent prin Protocolul nr. 11 din 1994 la Convenție. Protocolul a intrat în vigoare la 1 noiembrie 1998, iar instanța și-a început activitatea din 1 noiembrie 1999^[1]. În anul 2011, România, într-o ierarhie oficială statistică, era pe locul 4 după Rusia, Turcia și Italia la numărul de plângeri depuse de către cetățenii proprii împotriva hotărârilor adoptate de instanțele judecătorești naționale^[2].

Comisarul pentru drepturile omului funcționează din 1999, având ca misiune monitorizarea respectării drepturilor fundamentale ale omului, promovarea informațiilor și educației, asistarea statelor membre în acest domeniu, facilitarea activității ombudsmanilor naționali^[3]. Comisarul își exercită funcția independent și nepărtinitor, fără a avea posibilitatea de a introduce plângeri la CEDO. După intrarea în vigoare a Protocolului nr. 14 la Convenția europeană, are posibilitatea de a depune opinii scrise și de a participa la procedura orală din cadrul CEDO.

La 10 mai 1990 a fost creată la Veneția **Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept**, organism consultativ alcătuit din experți în drept internațional și constituțional, menit să contribuie la dezvoltarea instituțiilor democratice prin recomandări de îmbunătățire a constituțiilor naționale și a legilor de bază.

^[1] România a ratificat Convenția europeană a drepturilor omului prin Legea nr. 30/1994 (M. Of. nr. 135 din 31 mai 1994). Textul acesteia a fost actualizat prin Legile nr. 79/1995 și nr. 7/2003. Ultima modificare a intervenit prin Legea nr. 39/2005 privind ratificarea Protocolului nr. 14 la Convenție (M. Of. nr. 238 din 22 martie 2005).

^[2] Potrivit statisticii publicate în „*The European Court of Human Rights in Facts and Figures 2011*”, 8,1% din plângerile formulate în 2011 proveneau din România, însă doar în 68 de cauze provenind din România au fost constatate încălcări ale drepturilor fundamentale ale omului.

^[3] A fost înființată pe baza Rezoluției nr. 50/1999, funcția fiind îndeplinită de Álvaro Gil-Robles (1999-2006) și de Thomas Hammarberg din 2006.